

Campsentelles, 7
2004

CENTRE D'ESTUDIS SANTFOSTENCES
AMICS DE CABANYES

El weblog com a nou mitjà de comunicació online

ENRIC
GIL I GARCIA

El passat mes de gener, coincidint amb el començament de l'any 2004, vam decidir posar en marxa el quadern de bitàcola del Centre d'Estudis Santfostencs "Amics de Cabanyes" (<http://santfost.blogspot.com>), una nova forma d'establir comunicació amb l'audiència interessada en els continguts relacionats amb Sant Fost. Formalment es tracta d'un *weblog* o *blog*¹, que no és altra cosa que un lloc web integrat per un conjunt d'entrades de text (i/o imatges) organitzades per la data, amb el contingut més recent a la part superior de la pàgina (Glazebrook, 2003). Per tal de descriure acuradament aquest artefacte, afirmarem que els blocs són espais web –normalment personals, tot i que també n'hi ha de col·lectius– que ofereixen un seguit de continguts, siguin comentaris, notícies, titulars, enllaços recomanats, entrades en forma de diari, etc., organitzats cronològicament. És aquesta referència al temps el tret definitori, el que els distingeix de les pàgines web personals, atès que l'ordena-

ció dels continguts és seqüencial: les entrades apareixen una darrere l'altra amb la seva marca temporal (indicació de la data i hora de transmissió del text editat), mentre que en les pàgines web personals aquest rigor amb el temps no es dona i són habituals les incongruències. Werbach (2001) ressalta que els blocs suposen la “intersecció entre la gent i el temps”, ja que l'estructura de la pàgina està fortament condicionada per la data i hora de transmissió de les entrades, com els diaris personals o els quaderns de bitàcola que feien servir els mariners.

La part mínima de significat en els *weblogs* és l'entrada o *post*, que observem en aquesta captura d'imatge:

En primer lloc, apareix el marcador temporal, que mostra que el text va ser transmès el dimarts, 19 d'octubre de 2004, la qual cosa queda detallada alhora, en caràcters més petits, a la part final, on també es mostra l'hora de transmissió. Aquesta circumstància ratifica el valor atorgat al

temps, convertint les bitàcoles en una sèrie d'entrades autònomes que l'autor (anomenat *blogger*) edita i envia periòdicament, oferint un retrat fragmentari de si mateix (com reconeix Jung, 2003), en comptes del relat unificat que ofereixen algunes webs personals. Tot seguit, continuant amb l'exemple de la nostra bitàcola, es mostra el títol del *post* (en el nostre cas, "20.000", que al·ludeix al nombre de visites assolides per la web "mare" Santfost.com) i el text editat, que incorpora alguns enllaços marcats en verd. En l'exemple apunten a pàgines del portal web, al mateix bloc i a WICCAC, per la qual cosa amplien la informació de l'entrada. En la recerca sobre els blocs es parla dels enllaços com a fruit d'una **pre-navegació de la xarxa**, d'una immersió del *blogger* en una diversitat de recursos que poden ajudar els usuaris a conèixer més detalls de la notícia. És curiós observar com el bloc complementa la web oferint-ne una perspectiva nova, on la subjectivitat hi és present en les paraules i l'opinió del webmàster, del qual sabem que n'és l'autor pel marcador final ("posted by webmaster"). Com es tracta d'un bloc d'administració múltiple, de vegades també intervé Ferran Pérez, president de la nostra entitat, que igualment posseeix privilegis per editar entrades i publicar-ne. Un altre element de l'entrada és el símbol #, que en Blogger (<http://www.blogger.com>), sistema de publicació que utilitzem, designa el marcador del *post*. Si el cliquem, ens porta directament a l'entrada referenciada. Per últim, apareix un enllaç que indica "Comentaris", des del qual tothom qui ho desitja pot publicar les seves opinions i compartir-les. En aquest primer any de funcionament, malgrat que el nombre de visites rebudes no ha estat menyspreable, l'opció de comentaris ha estat infrautilitzada. Creiem que ens obre una possibilitat d'afavorir la interacció, tot permetent que els usuaris manifestin les seves opinions amb total llibertat. No endebades els *weblogs* han estat considerats un gènere híbrid, a mig camí entre les pàgines web personals i els fòrums de comunicació asíncrona (Herring *et al.*, 2003), puix que, per una banda, hi ha un contingut per-

manent immodificable (les entrades, que es correspondrien a les pàgines de les webs personals) i un altre que és creat per l'audiència, a través de les opinions que deixen en els comentaris. Quan l'usuari ha de fer un comentari, es troba amb una finestra emergent com la següent:

Santfost de Campsentelles

No comments

Name:
Webmaster

Email:
santfost@santfost.com

URL:
http://www.santfost.com

Comment: #

OK

L'edició de text, com veiem, és molt senzilla i, en el sistema que fem per als comentaris, anomenat Haloscan, fins i tot es poden inserir emoticones (els famosos *smileys*, del tipus 😊) i utilitzar algunes etiquetes d'HTML (per ressaltar alguna paraula en cursiva o negreta o crear un hipervincle).

A banda de les entrades, en la nostra bitàcola, que és molt senzilla si la comparem amb altres exemplars de la blogosfera, també hi ha una llista d'enllaços, que ens porten a les pàgines més importants de Santfost.com i a

algunes webs relacionades amb Sant Fost i el Vallès Oriental. Un altre porta al directori de bitàcoles (<http://www.bitacoles.net>), referència obligada per a tots els *bloggers* de parla catalana, que avisen la pàgina –a través del que tècnicament s’anomena *ping*– de l’actualització del seu bloc, i aquesta el fa aparèixer perquè els altres usuaris n’estiguin assabentats:

diaris digitals personals en català		
Llistat de les bitàcoles connectades les darreres 24 hores		
1.	Què és bitacoles.com	07/Novembre/04 01:20:05
2.	bitacoles	06/Novembre/04 23:50:04
3.	Hera Puffet	06/Novembre/04 23:13:05
4.	foc.zic	06/Novembre/04 23:01:03
5.	Tomada.net - ... n'ofereix accés al temps a l'interior	06/Novembre/04 22:49:01
6.	Suscant el melindre	06/Novembre/04 22:39:57
7.	El Café d'en Lluís	06/Novembre/04 22:29:11
8.	Elic internacional	06/Novembre/04 21:44:02
9.	TOP 50 MILLORS BITÀCOLES en català	06/Novembre/04 21:34:40
10.	Comtes Chus	06/Novembre/04 21:18:28
11.	El superconductor més ràpid d'Europa a Sarriena i amb Lluís	06/Novembre/04 20:59:06
12.	Ond News Portal	06/Novembre/04 20:56:47
13.	GUIL NO M'ESTU	06/Novembre/04 20:07:04
14.	Quatre Gats...	06/Novembre/04 19:59:35
15.	El Blog d'arropada - Rocri Buitrago	06/Novembre/04 19:57:05
16.	També	06/Novembre/04 19:56:24
17.	Moodie de psicologia de vent	06/Novembre/04 19:53:22
18.	Xicari Què!	06/Novembre/04 19:31:42
19.	Els informes del Suroest	06/Novembre/04 19:27:57
20.	El superconductor més ràpid d'Europa a Sarriena i amb Lluís	06/Novembre/04 19:19:38

L’últim enllaç porta a WICCAC, entitat a la qual pertany la web Santfost.com i que aplega els webmàsters independents que treballen en llengua catalana i que es troben especialment sensibilitzats amb la nostra cultura.

Finalment, a més de la inclusió d’un comptador de visites i d’un altre que indica els usuaris connectats, la nostra bitàcola té un apartat anomenat “Arxius” on es troben ordenades per mesos totes les entrades i que és molt fàcil de consultar.

Malgrat aquestes consideracions, no tots els *weblogs* són iguals, i un dels factors que condiciona la qualitat del producte, a més del contingut, és el sistema de publicació emprat, que permet una major integració dels continguts en el lloc web, així com dels comentaris i de les imatges o altres elements multimèdia. Hi ha fonamentalment dos tipus de sistemes de publicació: els que funcionen a través de l'edició en web, sense instal·lació de programari (com Blogger o Pitas) i els que necessiten un servidor especialment preparat per instal·lar-hi els arxius (com Movable Type o WordPress). Aquests darrers són més versàtils quant a la personalització del disseny i de les opcions de presentació i compten amb un gran nombre de plantilles. També han aparegut algunes comunitats de blocs en català, que ofereixen hostatjament gratuït de bitàcoles amb una qualitat no rebutjable. Com a exemples, destaquem LaComunitat.net (<http://www.lacomunitat.net>), Cibernautes (<http://www.cibernautes.com>) i Lamevaweb.info (<http://www.lamevaweb.info>). Aquesta darrera utilitza programari de pLog, plataforma basada en PHP i MySQL de gran versatilitat. Vegem un exemple de bitàcola que treballa amb aquest sistema (es tracta de Metablog, del mateix autor d'aquest article, que fa el seguiment d'un treball de recerca de doctorat sobre el tema dels *weblogs*):

Aquí les entrades, a més dels aspectes esmentats més amunt, es poden classificar temàticament (veiem al menú de l'esquerra les categories creades) i permeten retroenllaços o *trackbacks*, una forma de comunicar a un altre *blogger* que hi ha una coincidència en contingut entre la nostra bitàcola i la seva. Alhora, els enllaços es poden classificar en categories (“Bitàcoles en què participo”, “Suport”, “Blogopèdia”, etc.) i un calendari ens deixa veure en quins dies s’han publicat les entrades. Els arxius històrics també són presents, així com els títols dels *posts* publicats recentment. El *blogrolling* o llistat col·laboratiu d’enllaços amb altres blocs és molt senzill de gestionar i fins i tot les entrades poden ser llegides en programes especials a través de la sindicació de continguts (RSS).

Malgrat que s’han assajat diverses classificacions dels *weblogs* segons la tipologia (Blood, 2000 ; Herring *et al.*, 2003) i que cadascuna emfasitza un determinat aspecte, resulta especialment aclaridora, per la seva simplicitat, la de Branum (2001), que parla de dos tipus fonamentals: **l’estil de filtre** i **l’estil lliure**. El primer, el més antic, del qual es poden trobar exemplars de quan Internet es trobava en les beceroles, posa èm-

fasi en els enllaços a diferents webs filtrats per l'autor, que ofereix una determinada perspectiva de la xarxa. Són simplement llistes d'hipervincles que apunten a pàgines web externes, sense cap pretensió intimista. Per altra banda, l'estil lliure, que és el que ha generat l'esclat d'aquest mitjà de comunicació *online*, no menysté les llistes d'enllaços, tot i que reflecteix sobretot el món interior de l'autor, amb modalitats que inclouen el diari tradicional (diaris interactius personals o quaderns de bitàcola) i els quaderns de notes, amb valoracions personals, menys intimistes, del que succeeix en el món. Els *weblogs* actuals són la porta d'entrada a la subjectivitat en línia i a la blogosfera podem trobar continguts de tota mena, des de bitàcoles que s'ajusten perfectament a la forma del diari íntim, amb la paradoxa de la inclusió de comentaris, fins a exemplars d'anàlisi política, creació literària o innovació tecnològica (quasi sempre en l'àmbit de les TIC). No oblidem tampoc els fotoblocs, constituïts tan sols per imatges, o els diaris de guerra (*warblogs*), popularitzats arran de la invasió de l'Iraq.

La transformació de l'estil de filtre en l'estil lliure es va produir, segons assenyala Rebecca Blood (2000), per l'arribada de Blogger –el sistema que utilitza el bloc del CES-AC–, una interfície web de gran simplicitat que ha permès que milers d'internautes hagin pogut obrir el seu diari en el ciberespai. Tot i que encara existeixen alguns *weblogs* de l'estil de filtre, la influència de Blogger –recentment adquirit per Google– ha marcat el trànsit d'una «llista d'enllaços amb comentari i incisos personals» a «un lloc web que és actualitzat freqüentment, amb nou material inserit com a *post* en la part superior de la pàgina» (Blood, 2000). Els sistemes que empren els *bloggers*, amb la seva progressiva simplificació, han provocat l'eclosió del fenomen, ja que qualsevol usuari amb uns mínims coneixements de navegació per la xarxa pot obrir el seu bloc i oferir-nos el seu punt de vista sobre la realitat.

En conclusió, ens trobem davant d'un nou espai de publicació en línia, que té punts en comú amb el periodisme, amb la diferència que publicar un *post* no implica l'acció de cap control exterior. Rebecca Blood afirma que “de la mateixa manera que el correu electrònic ens ha fet escriptors, els blocs ens han fet editors” (Blood, a DDAA, 2002: X), sobretot per la senzillesa dels sistemes de publicació apareguts en els darrers anys. El que compta en aquest nou mitjà de comunicació és l'absència d'intermediaris, el contacte directe entre autor i lectors i la possibilitat que aquests hi puguin interactuar. Una oportunitat per a l'audiència de participar en els productes creats pels *bloggers*, sobirans de la blogosfera, que amb gran autodisciplina pengem diàriament les seves entrades com a exercici retòric a la recerca de reconeixement.

Glossari per conèixer millor els weblogs (resum extret de Gil, 2004)

•**Bloc** (bitàcola, quadern de bitàcola, dip, *weblog*, *blog*): Seu web –personal o col·lectiva– actualitzada freqüentment, que consisteix en un conjunt d'entrades ordenades cronològicament, amb la més recent col·locada a la part superior de la pàgina. Incorpora enllaços i permet interacció a través de l'opció dels comentaris. Es troba a mig camí entre les pàgines web personals i els fòrums asíncrons.

•**Blogger**: Autor o autora del bloc o quadern de bitàcola.

•**Blogging** (bloguejar o **weblogging**): Acció de participar en un *blog*.

•**Blogrolling**: Llistat d'enllaços a altres blocs que els autors comparteixen i que serveix com a eina de promoció.

•**Blogosfera**: Conjunt de les webs que utilitzen el format del bloc com a mitjà de comunicació en línia. Freqüentment se li atorga un sentit de comunitat, a través dels enllaços i de la participació dels mateixos autors en altres bitàcoles.

• **Entrada (*post, entry*):** Unitat bàsica de text i/o imatges que l'autor del bloc edita en cadascuna de les seves intervencions en un quadern de bitàcola. Posseeix un marcador temporal específic (data i hora de publicació).

• **MySQL:** Sistema d'administració per a bases de dades relacionals que és utilitzat per alguns sistemes de publicació de bitàcoles.

• **PHP:** Llenguatge de programació de *scripts* en servidor que utilitzen alguns sistemes de publicació de bitàcoles.

• **Ping:** Missatge que un servidor (habitualment un bloc) envia a un altre (habitualment un directori de blocs) per notificar que el bloc ha estat actualitzat.

• **Retroenllaç (*trackback*):** Forma de comentari remot, que permet que avisem un altre *blogger* sobre la coincidència a nivell de contingut entre la nostra entrada i la seva.

• **RSS (Really Simply Syndication):** Format basat en XML per a l'accés al contingut dels blocs per mitjà d'uns programes especials anomenats lectors.

• **Sistema de publicació:** Programa instal·lable en servidor o plataforma d'edició via web que serveix per publicar i administrar un bloc.

Bitàcoles de l'autor de l'article

- *Bloc de Filosofia* (<http://www.lamevaweb.info/438>)
- *Metablog* (<http://www.lamevaweb.info/148>)
- *Sant Fost de Campsentelles* (<http://santfost.blogspot.com>)

Alguns sistemes de publicació

- *Blogger* (<http://www.blogger.com>)
- *Movable Type* (<http://www.movabletype.org>)
- *Pitas* (<http://www.pitas.com>)
- *pLog* (<http://www.plogworld.org/>)
- *WordPress* (<http://wordpress.org/>)

- *Cibernautes* (<http://www.cibernautes.com>)
- *La Comunitat.net* (<http://www.lacomunitat.net>)
- *Lamevaweb.info* (<http://www.lamevaweb.info>)

Alguns weblogs clàssics

- *Cam World* (<http://www.camworld.com>)
- *Eatonweb* (<http://www.eatonweb.com>)
- *Metafilter* (<http://www.metafilter.com>)
- *Peter Merholz* (<http://www.peterme.com>)
- *Rebecca's pocket* (<http://www.rebeccablood.net>)
- *Robot Wisdom Weblog* (<http://www.robotwisdom.com/index.html>)

Alguns exemplars de la blogosfera catalana

- *Badalona Bitàcola* (<http://badabit.org>)
- *[BLOG:RNiA]* (<http://novoaiarranz.blogspot.com>)
- *El Bloc Catxipanda* (<http://catxipanda.splinder.com>)
- *El declivi de Niqmad* (<http://www.lamevaweb.info/285>)
- *El Forat* (<http://www.elforat.net>)
- *El Quadern Gris* (<http://www.zonalibre.org/blog/garusi/>)
- *Flaneuse* (<http://www.azotacalles.net/flaneuse>)
- *Flux* (<http://jaumesubirana.blogspot.com/>)
- *Gumets* (<http://www.gumets.net>)
- *Les paraules i els dies* (<http://tamat.blogspot.com/>)
- *Llorenç Valverde* (<http://lvalverde.net/>)
- *Notes al marge* (<http://carlesmiro.blogspot.com/>)
- *Policies Progressistes de Catalunya* (<http://policiesprogressistes.vie-joblues.com/bitacola/>)
- *Salms* (<http://salms.porcar.net>)

Fonts consultades

- BLOOD, R. (2000): "Weblogs: a history and perspective". *Rebecca's Pocket*, 7-9-2000. <URL: http://www.rebeccablood.net/essays/weblog_history.html>.
- BRANUM, J. M. (2001): "The blogging phenomenon. An overview and theoretical consideration". Southwest Texas State University. <URL: <http://www.ajy.net/jmb/blogphenomenon.htm>>.
- DD.AA. (2002): *We've got blog*. Cambridge, MA.: Perseus Publishing.
- GIL, E. (2004): *Blogosfera: les bitàcoles i l'audiència*. Treball de Doctorat. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya (properament en línia).
- GLAZEBROOK, R. L. *et al.* (2003): "Weblogs as a rhetorical genre". *Rootarcana.com* by Rob Glazebrook. <URL: http://www.rootarcana.com/essays/weblog_rhetoric.html>.
- HERRING, S. C. *et al.* (2003): "Bridging the gap: a genre analysis of weblogs". School of Library and Information Science. Bloomington: Indiana University. <URL: <http://www.ics.uci.edu/~jpd/classes/ics234cw04/herring.pdf>>.
- JUNG, E. (2003): "Weblogs: a new phenomenon". PgDip Interactive Multimedia, Cultural Theory. <URL: http://onoffonoff.org/imma/ct/Weblogs-CT_EdwardJung.pdf>.
- WERBACH, K. (2001): "Triumph of the weblogs". *Eadventure*. CNET Networks. <URL: <http://www.edventure.com/conversation/articleprint.cfm?Counter=7444662>>.

Autor: Enric Gil i Garcia (enricgil@santfost.com)

Notes

(1) En català s'utilitzen també quadern de bitàcola, bitàcola, bloc o dip (en el darrer sentit, acrònim de diari interactiu personal, segons defineix el TERMCAT).